

Logarjev Vrban.

rban je bil drugi sin logarja v mangartskih logéh. Nekaj sto korakov od jezera, od visokih jelk zakrita stoji logarjeva hišica. — Doli pri jezeru mej visokimi skalami je ležal v travi Vrban in se grél na solnci.

Solnčni žarki le skromno prodirajo čez visoke gore, katere okrožujejo drugo belopeško jezero, doli v ozko dolinico.

Ledeni dih vetrov veje od sneženih vrhov visokega Mangarta.

— Pozna jesen je in čas počitnic. V gorah traja šolski pouk vse poletje, ker na jesen, ko se vrne živina s planin in se pase po dolinskih grivah (tratah) potrebujejo ljudje svoje otroke za pašo.

Logar z mangartskega pogorja nima živine. Trava, ki poganja iz skalnatih bregov jezera bi jedva zadoščala kakaj čredici. Vrbanu toraj ni treba pasti, kakor morajo njegovi tovariši

— a on tudi ne smé z očetom in starejšim bratom, ko se s puškama na ramah odpravljata v pogorje, od koder se po več dnuj ne vrmeta. V okolici nima ni jednega tovariša, s katerim bi se igral, ker logarjeva hiša stoji na samóti v gozdu in pot v Belo Peč, kamor hodi v šolo — je nad uro hodá dolga. Počitnice, katerih se večina otrok toliko veseli, zánj so le neprijeten in neznošno dolg čas. Poprej, seveda, je bilo tudi to drugače. Matere svoje res da ni poznal, umrla mu je vže pred dolgim časom; njenega milega lica ni se mogel več spomniti. A spominjal se je dobro sestrice svoje Lenčice; bila je le leto dnuj mlajša od njega. Ž njo sta si bila jedno srcé, jedna misel. To so bile lepe počitnice, ko sta z Lenčico zgodaj v jutro hodila nabirat lešnikov, jagod — ali pa, ko sta sedeč ob obalah jezera spuščala svojeróčno izdelane ladjice po vodi, ter si izmišljevala najlepše igre. Tedaj so bile počitnice prekratke zánj. Jedva dve zimi je od tega, ko je nekega dné zbolela sestra za hudo vročico in v malo dnéh je bila mrtva. Oj kako dolge, nestrpno dolge so od tedaj njegove počitnice.

Sedaj je hodil ležat na skalo ob obali jezera, ter zrl v čisto, modro nebo. Visoko nad njim je plaval orel v zračnej višavi in ko se je na krogovitej svojej progi približal zemlji — začul se je njegov hripav glas; sicer je bilo vse smrtno tiho v obližji jezera. Včasih pa se je Vrban dvignil s svojega vzvišenega ležišča ter bosonog, kakoršen je bil vedno, dirjal po skalovitem bregu nizdolu k jezera temnim vodom. Váren in skočen je bil dečkov korak, kakor korak brzonoge srne. Tu dóli je potapljal roki v čisto ledenomrzlo valovje, da so pršeče kaplje blestele v solnčnem svitu. Iz razsipajočega se pečevja si je poiskal gladkih kamenčkov, katere je v vodoravni sméri metal preko vodnega površja, da so se po štiri — petkrat taknili valovja predno so izginili pod vodo. Nato se je vrnil tiho, kakor je bil prišel, na skalo ter legel na staro počivališče. — Dobro volje pri tem ni bil. Baš danes v jutro je bil zopet prosil očeta, naj ga ne pusti samega domá, naj ga vzame sè seboj na lov. A oče se mu je posmejal, češ, da se ne more ukvarjati z majhnim, še malo zmožnim dečkom, ker lov je resno, možko delo, a nikaka otročarija. Umolknil je nato Vrban, a tajno ga je pekla očetova opazka, ker je

bil ponosen, častiželján deček; on bi vže pokazal očetu, da je za kaj, mislil je sam v sebi ter ležéč v mehkej travi premišljal, kako bi očetu pokazal, da je za rabo. — Prišla mu je dobra misel. Nakrat poskoči s svojega ležišča ter koraka proti domu. Pred vrati postoji in posluša. Notri je vse tiho. Oprezno stopa po škripajočih lesenih tléh v veži. Pri odprtih kuhinjskih vratih ugleda deklo, ki je zadremala poleg ognjišča. Nihče ga ne opazi, ko stopi v sobo. Tú odprè očetovo omaro za orožje. Nekako čudno ga pretrese, ko ugleda puško pri puški; da so vse nabite, to mu je dobro znano. Vzame si jedno, o katerej se mu zdi, da je njegovim močém najprikladnejša, vrže torbo preko rame, v katero ni imel dati drugega, nego kosec kruha in sira, ter se zopet tiho splazi iz hiše.

Počasi stopa deček s svojim bremenom mej visokimi debli. Včasih potegne sapica skozi vejevje, kričé odleti črni vran z drevesa, na mladega lovca pa se vsuje iglovje raz vitkih jelk in košatega borovja. Na mestih, kder se je vrinilo listnato drevje, drzno se meroč z večino iglovja, zašumelo mu je velo listje pod nogami — a vse to njega ne plaši. Gozd je logarjevega dečka kraljestvo; v njem pozná vsako stezico, vsako drevo, vsako mahovito skalo — celó ptičji glasi so mu znani. Natančno vé pot do svojega cilja, da-si mu je ne kaže nobena uglajena stezica. — Pred leti je večkrat pohajal ta kraj s svojo ljubo sestríco. Njiju igrišče je bila gózdna golina, na katero je sedáj dospél po jednournej hoji. Bujna rast, katera okrožuje ta kraj, diči ga vse poletje. Sedáj je gól in samóten. Po večkrat je Vrban s svojo sestríco ležal tú v zakritji ter skozi gosto grmovje opazoval divjačino, ki je hodila k studencu pít. Tudi danes je legel na isto mesto, ali z drugačnimi nameni, nego takrat. Ni dolgo in skozi vejevje se pridrvi brzih nog lep, mlad srnjak, opazujoč z bistrim očesom kraj, katerega je vže tolikokrat brez vse nevarnosti obhodil. Za trenotek samó vzkípí dečku srcé v divjej, tajnej radosti in vzburjenosti — nató poméri in strel poči. Zvesta mu je roka, zvesto okó. Samo jedenkrat se vspné srnjak k višku in takój na to se zvrne mrtev na tla. — Vzburjen od divjega veselja hiti mladi lovec k svojej žrtvi ter se nagné čez njo. V tem trenotku ga zadene pogled iz rjavih očij lepe živali — in ta pogled mu pretrese srcé — to je oni žalostni, proseči pogled, s katerim ga je pogledala bolna sestríca, ko je zadnjíkrat sedel ob njenej posteljici. Mlademu lovecu vzkípí srcé — še jedenkrat se nagné k pojemajočej živali — in glej! — v osteklenelem očesu se blestí — sôlza. Z glasnim vzkrikom se spusti deček k umirajočej živali.

Vrban ni postal lovec. Bil je to prvi in zadnji srnjak, ki ga je ustrelil. Pôsel logarja je prepustil po očetovej smrti starejšemu bratu, a sam si je postavil líčno hišico ob cesti, ki pelje k belopečkim jezerom.

Poslovenila J. M.

V božjem imenu!

(Povestica; spisal Fr. G. Podkrimski.) = *Prekan*

starodavnem slovenskem mestecu K., ki se razprostira po visokej skalovitej planoti, ob katere strmém vznožji šumi zelena Sava in goní mlinska koleša, živel je jako premožen trgovec z mešaním blagom. Liparjeva prodajalnica